

2011

RECURSOS WEB per l'ús d'un Llenguatge No Sexista

[Escribir el subtítulo del documento]

Amb l'aprovació del Pla d'Igualtat de Gènere de Corbera de Llobregat (2009-2013) l'Ajuntament vol fomentar mesures que facilitin el camí cap a la igualtat. Aquest recull vol ser una eina per fer possibilitar el canvi cap a una utilització no sexista del llenguatge.

INDEX

1. Introducció.....	3
2. Eines informàtiques	4
3. Documents per a la sensibilització	5
4. Manuals de llenguatge administratiu	
5. Guies i manuals d'aprofundiment	
6. Recomanacions de llenguatge no sexista als mitjans de comunicació	
7. Materials didactics	

1. INTRODUCCIÓ

2. EINES INFORMÀTIQUES

En aquest apartat trobareu un seguit d'aplicacions informàtiques que s'instal·len en l'ordinador i funcionen com un corrector tot detectant, proposant alternatives i ajudant a modificar aquelles expressions sexistes que hem emprat dins d'un text.

Nom de l'aplicació
Entitat
Enllaç
Descripció

INTRO

Generalitat de Catalunya

<http://www20.gencat.cat/portal/site/icdone/>

Programari informàtic que pretén facilitar la revisió de texts contra l'ús androcèntric o sexista del llenguatge. Funciona de manera similar als altres analitzadors lingüístics, detectant aquelles paraules que poden tenir una connotació sexista o androcèntrica i oferint alternatives pels casos en què sigui necessari.

Nom de l'aplicació
Entitat
Enllaç
Descripció

NOMBRA EN RED

Instituto de la Mujer

www.mtas.es/mujer/descarga/NombraEnRedSetup.exe

Software lliure i gratuït que es compona d'una base de dades i una eina de consulta. Ofereix propostes de redacció d'alternatives que facilita un ús d'un llenguatge inclusiu, dintre d'un llistat de termes recollits.

Es indispensable instal·lar el software local, en casa ordinador que es vulgui utilitzar.

Es complement amb la publicació *En femenino i en masculino*.

www.inmujer.migualdad.es/mujer/.../Nombra%20en%20red.pdf

Entitat
Enllaç
Descripció

THEMIS- Lenguaje no sexista en busca de la igualdad mujer-hombre

The Reuse Company

www.reusecompany.com/producto.aspx?Id=17 (demo)

Software de pagament que s'instal·la en cada equip i serveix per detectar els usos sexistes de la llengua, oferint alternatives similar als correctors de text.

Permet el coneixement previ del producte mitjançant una demo.

3. ARTICLES PER LA SENSIBILITZACIÓ

Tot canvi d'hàbits, s'inicia amb la consciència de que estem realitzant una acció de forma errònia i/o millorable. Els articles recollits en aquest apartat volen contribuir a aquest inici del procés en el canvi de percepció de la importància que juguen les paraules en la configuració de la realitat social.

Referència bibliogràfica	Lledó, Eulàlia (2004). <i>La violencia en el idioma</i> . El País.
Entitat	Diari El País
Enllaç	http://www.ciudademujeres.com/articulos/La-violencia-en-el-idioma
Sinopsi	Article que reflexiona de com la Real Academia tracta el tema de la violència de gènere. Amb exemples molt il·lustratius.
Referència bibliogràfica	<i>Las palabras también discriminan</i> (2005). Revista Consumer, febrero. 2pp
Entitat	Revista Consumer
Enllaç	revista.consumer.es/web/es/20050201/pdf/miscelanea.pdf
Sinopsi	Artículo breu que explica les principals formes de sexisme lingüístic i ofereix consells per començar a utilitzar una pràctica no discriminat
Referència bibliogràfica	Andrés, Soledad de (2002). "Arquitectas, ingenieras, ministras, obispas, toreras..." <i>El cajetín de la Lengua. El lenguaje en los medios de comunicación</i> . Universidad Complutense de Madrid.
Entitat	Universidad Complutense de Madrid
Enllaç	http://www.ucm.es/info/especulo/cajetin/arquite2.html
Sinopsi	Article que ens fa reflexionar sobre termes recollits pel diccionari de la RAE, alguns amb definicions misogines i d'altres que no acceptem encara perquè "ens sona malament"
Referència bibliogràfica	Meana, Teresa (2006). <i>El sexismo en el lenguaje</i>
Entitat	Educación en igualdad
Enllaç	http://www.mujeresenred.net/news/article.php3?id_article=832
Sinopsi	Breu article que abasta des de la manca de sensibilització en el canvi de model de comunicació androcèntric, fins la invisibilització de les escriptores.

4. MANUALS DE LLENGUATGE ADMINISTRATIU

Referència bibliogràfica **Ajuntament de Cerdanyola del Vallès (2008). *Guia per un Llenguatge Administratiu No Discriminatori vers les Dones*. 39pp.**

Entitat **Ajuntament de Cerdanyola del Vallès**

Enllaç http://www.adpc.cat/03_not/imatges/quia%20amb%20seguretat.pdf

Sinopsi **Manual que ens facilita exemples pràctics pel llenguatge administratiu en perspectiva d'igualtat, recollint diferents tipus de texts (textos legals i normatius, oficis, formularis, etc.)**

6

Referència bibliogràfica **Mateu, Joana M. i altres (2006). *Llenguatge per a la igualtat a l'administració*. 32pp.**

Entitat **Institut Balear de la Dona**

Enllaç www.caib.es/govern/archivo.do?id=134136

Sinopsi **Manual que ens enumera de forma clara "tot allò que hem d'evitar" donant exemples de l'ús correcte.**

Referència bibliogràfica **(2005). *Uso igualitario del lenguaje administrativo***

Entitat **Diputación de Cádiz**

Enllaç http://www.dipucadiz.es/opencms/export/sites/default/dipucadiz/areas/igualdad/igual_muj/docum_int/MANUAL_CURSO_USO_I_GUALITARIO LENGUAJE.pdf

Sinopsi **Material per la realització d'un curs de sensibilització i desenvolupament d'eines per assolir un llenguatge igualitari, afavorint la reflexió entorn d'un ús sexista i androcèntric del llenguatge mitjançant exemples pràctics.**

Referència bibliogràfica **AYALA , MARTA i altres (2002) *Manual de lenguaje administrativo no sexista*. Màlaga. Universidad de Málaga. Asociación de Estudios Históricos de la Mujer**

Entitat **Ajuntament de Màlaga**

Enllaç www.aytomalaga.es/pls/portal30/docs/folder/mujer/manual_no_sexista.pdf

Sinopsi **Manual que ens enumera de forma clara "tot allò que hem d'evitar" donant exemples de l'ús correcte.**

5. GUIES I MANUALS D'APROFUNDIMENT

Referència bibliogràfica	(2006). <i>Guia de llenguatge no sexista per a treballar la responsabilitat social en l'àmbit de les PIMES</i> . SURT, Associació de Dones per a la Inserció Laboral
Entitat	SURT, Associació de Dones per a la Inserció Laboral
Enllaç	http://surt.org/accions/quia_equalressort.pdf
Sinopsi	L'objectiu d'aquesta guia és proporcionar una eina per a la utilització d'un llenguatge no sexista en el procés d'acompanyament a les PIMES cap a una responsabilitat social que millori la qualitat de l'ocupació.
Referència bibliogràfica	Lledó, Eulàlia. i altres (2005). <i>Marcar les diferències: la representació de dones i homes a la llengua</i> . Col·lecció Criteris lingüístics, 6. Barcelona: Generalitat de Catalunya. 33pp.
Entitat	Institut Català de les Dones. Generalitat de Catalunya
Enllaç	http://www20.gencat.cat/Autoservei/pdf/marcar.pdf
Sinopsi	Guia pràctica que ens ofereix diversos recursos, a combinar, per tal d'evitar la discriminació per raó de sexe en el llenguatge.
Referència bibliogràfica	Lledó, Eulàlia (2005). <i>De llengua, diferència i context</i> . Barcelona: Ed. Quaderns de l' Institut; 3, Institut Català de les Dones.
Entitat	Institut Català de les Dones. Generalitat de Catalunya
Enllaç	http://www20.gencat.cat/docs/icdones/Documents%20web%20antiga/Arxiu/pub_quaderns3.pdf
Sinopsi	Reflexions imprescindibles entorn de l'ús androcèntric i sexista de la llengua, una qüestió que ha despertat opinions diverses però que ens obliga, a totes i a tots, a fer un esforç comú per superar els biaixos presents a la llengua.
Referència bibliogràfica	Lledó, Eulàlia (2007). <i>Esports, dones i llengua</i> . Barcelona: Unió de Federacions Esportives de Catalunya
Entitat	Consell Català de l'esport
Enllaç	http://www.ufec.cat/cont/webs_interes/obtenir_arxiu.php?id=40
Sinopsi	Serie de publicacions composta per: Volum 1. Estatus: un model. Volum 2. Normatives de competició, reglamentacions i documents administratius. Volum 3. Manual d'aprenentatge.

Referència bibliogràfica

Lledó, Eulàlia (2006). *En femenino y en masculino. Las profesiones de la A a la Z*. Madrid: Instituto de la Mujer.

Entitat

Instituto de la mujer

Enllaç

Sinopsi

Eina que facilita la sol.lució dels dubtes en la denominació d'oficis, càrrecs i professions de com es concreten en termes femenins.

Referència bibliogràfica

Guia de llenguatge no sexista (2010) . Ajuntament de Mollet del Vallès. 17pp.

Entitat

Ajuntament de Mollet del Vallès

Enllaç

www.diba.cat/participacio/dretshumans/.../GuiaLlenguatgeNoSexista.pdf

Sinopsi

Guia que de forma breu i concreta ens dona fórmules per fer ús d'un llenguatge no sexista. Incorpora un glossari de conceptes i un recull de les lleis aplicables.

Referència bibliogràfica

Guia para el uso no sexista de la lengua castellana i de imágenes en la UPV/EHU. 37pp.

Entitat

Universidad del País Vasco

Enllaç

www.berdintasuna.ehu.es/p234-content/es/contenidos/.../GUIA.pdf

Sinopsi

La guia ofereix un recull d'arguments, a favor i en contra, del ús sexista del llenguatge. Així com elements morfosintàctics o d'imatges que produeixen llenguatge sexista, amb exemples i alternatives.

Referència bibliogràfica

VV.AA (1999) *En femenino i en masculino*. Instituto de la mujer. 88pp.

Entitat

Instituto de la mujer. Ministerio de trabajo

Enllaç

www.inmujer.migualdad.es/mujer/publicaciones/docs/enfemenino.pdf

Sinopsi

Conjunt de ponències presentades en el seminari de llenguatge celebrat en 1998 per l'Institut de la dona-col·lectiu Nomena.

Referència bibliogràfica

Eulàlia Lledó, Eulàlia (2009) *Guía de lenguaje para el ámbito del deporte*. Vitoria: Emakunde [Guías 18]. 78pp.

Entitat

Instituto Vasco de la mujer

Enllaç

http://www.emakunde.euskadi.net/u72-publicac/es/contenidos/informacion/pub_guias/es_emakund

Sinopsi

[e/adjuntos/guia_lenguaje_deport_es.pdf](#)

Revisió de documents vinculats al món esportiu per assenyalar aquells punts on s'evidencia un ús d'un llenguatge sexista i ens dona estratègies de com canviar-ho.

Referència bibliogràfica

Eulàlia Lledó, Eulàlia (2009) **Guía de lenguaje para el ámbito de la salud**. Vitoria: Emakunde [Guías 17]. 80pp.

Entitat Enllaç

Instituto Vasco de la mujer
http://www.emakunde.euskadi.net/u72-publicac/es/contenidos/informacion/pub_guias/es_emakunde/adjuntos/guia_lenguaje_sani_es.pdf

Sinopsi

Revisió de documents vinculats a l'àmbit de la salut per assenyalar aquells punts on s'evidencia un ús d'un llenguatge sexista i ens dona estratègies de com canviar-ho.

Referència bibliogràfica

(1992) **Recomanacions per a l'ús no sexista del llenguatge**

Entitat Enllaç

UNESCO
<http://www.unescocat.org/fitxer/514/llenguatgegenosexista.pdf>

Sinopsi

El document s'inicia sensibilitzant-nos per fer evolucionar el llenguatge al mateix ritme que evoluciona la societat, per després passar a enumerar els casos més freqüents de sexisme al llenguatge i les seves solucions.

6. RECOMANACIONS DE LLENGUATGE NO SEXISTA ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ

Referència bibliogràfica	Recomanacions sobre el tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació (2010).
Entitat	Generalitat de Catalunya
Enllaç	http://www20.gencat.cat/docs/icdones/02%20Serveis/Arxiu%20docs/recomanacions2009cat.pdf
Sinopsi	Aquest document va sorgir d'una iniciativa col·lectiva per part dels agents socials implicats en l'abordatge del fenomen de la violència masclista a través dels mitjans de comunicació. Conté 15 recomanacions i suposa l'adaptació al tractament actual d'aquesta violència en els mitjans de comunicació, així com a les normatives vigents.
Referència bibliogràfica	Sexisme als mitjans de comunicació
Entitat	Institut Català de les Dones. Generalitat de Catalunya
Enllaç	http://www20.gencat.cat/portal/site/icdones/menuitem.cd59b061552b62b439a72641b0c0e1a0/?vgnextoid=7141f89ff7fcd110VqnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=7141f89ff7fcd110VqnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnextfmt=default
Sinopsi	Des de l'Institut Català de les Dones es gestionen les queixes i els comentaris positius de la ciutadania pel que fa al tractament que es fa de les dones en els missatges que emeten i publiquen els mitjans de comunicació. L'objectiu és visibilitzar tant la cultura de la discrepància pel que fa a missatges, evidents o subliminals, que suposen una discriminació de les dones, com les bones pràctiques que poden servir d'exemple positiu a seguir.
Referència bibliogràfica	<i>Decàleg per a una millor representació de les dones en els mitjans de comunicació.</i>
Entitat	Observatori de les dones en els mitjans de comunicació.
Enllaç	http://www.observatoridelesdones.org/remaquinat/reimaqinat_dones.html#3
Sinopsi	El decàleg vol funcionar com a plec d'orientacions i recomanacions per als mitjans de comunicació. El procés d'elaboració ha permès debatre i reflexionar críticament i en profunditat sobre la representació de les dones que fan els mitjans de comunicació.

Referència bibliogràfica
Entitat
Enllaç

Decálogo para la no exclusión ni autoinclusión de las mujeres en los medios de comunicación.

Xarxa europea de dones periodistes

http://www.mujaeresperiodistas.net/00_documentos/cartel_decalogo.pdf

Sinopsi

Decàleg que amb reflexions, xifres i preguntes ens convida a replantejar-nos la paritat de gènere als mitjans de comunicació. En temes com el llenguatge empleat, els conceptes, les imatges, o la presència de personatges femenins, entre altres dins dels mitjans de comunicació.

7. MATERIALS DIDÀCTICS

Documents amb exercicis pensats per treballar-los un cop es tingui coneixement teòric i es vulgui realitzar alguna pràctica per finançar l'aprenentatge. El seu ús pot ser tant a nivell personal o a nivell grupal.

Referència bibliogràfica

Lledó, Eulàlia. *Nombrar a las mujeres, describir la realidad: la plenitud del discurso. Claves para tratarse bien en la lengua, claves también para caer en la cuenta cuando esto no ocurre y entender por qué i cómo.* Gobierno Vasco. Fondo social Europeo. 37pp.

Entitat Enllaç

Emakunde
cdd.emakumeak.org/ficheros/0000/0138/Lenguaje_1.pdf

Sinopsi

L'objectiu d'aquesta serie d'exercicis es desenvolupar una nova percepció davant els discursos, ajudant a distingir sexisme de androcentrisme.

Referència bibliogràfica

Rodriguez, Gloria (2003) *¿Què es...? El lenguaje sexista. Materiales didacticos para la coeducació.* Construyendo contigo la igualdad. Instituto Asturiano de la Mujer. 22pp.

Entitat Enllaç

Instituto Asturiano de la mujer
<http://www.educandoenigualdad.com/spip.php?article272>

Sinopsi

Exercicis amb preguntes per la reflexió que afavoriran per explicar que es el sexisme lingüístic.

Referència bibliogràfica
 Entitat Enllaç

Cañego, Vladimir. *Lenguaje sexista. Ejercicios en línea para trabajar en el aula.* IES Reyes de España IES Reyes de España. Linares (Jaén)
http://www.educacionenvalores.org/article.php3?id_artic le=1773

Sinopsi

La Web d'aquest INS conté diversos materials per treballar a l'aula sobre coeducació. Afegeix en línia exercicis pràctics sobre llenguatge sexista, per posar-nos a prova.

Referència bibliogràfica
 Entitat Enllaç

Usos no sexistas del lenguaje
 Bizkaia Parekatuz- Fondo Formación Euskadi
www.bizkaia.net/.../Güeñes_Presentacion%20uso%20lenguaje.pdf

Sinopsi	Presentació en power point que recull els principals objectius a eradicar en l'ús de la llengua des d'un punt sexista i dóna directius generals per evitar el sexisme lingüístic.
Referència bibliogràfica	Rodriguez, Gloria (2003) <i>¿Qué es...? El lenguaje sexista. Materiales didacticos para la coeducación. Coleccion Construyendo contigo la igualdad.</i> Edita Instituto Asturiano de la Mujer
Entitat	Instituto Asturiano de la Mujer
Enllaç	institutoasturianodelamujer.com/iam/wp-content/.../IAM-U_210374_n2.pdf
Sinopsi	Materials per treballar a l'aula amb exercicis pràctics per afavorir la reflexió i debat.